

BOJE

ili

ŠARENI SVET BOJA

S obzirom na čitav kontekst programa *Boje Moje Škole*, smatrali smo za shodno da pružimo izvesne korisne i zanimljive podatke o bojama. Tekst pred vama je možda najobimnija i najsvestranija priča o bojama kojoj možete pristupiti, jer se bojama prišlo sa psihološkog, karakternog, modnog, kulturološkog i istorijskog aspekta, ali i sa aspekta značenja na zastavama, značenje pojaseva u karateu i na kraju, ono što je uvek zanimljivo, značenja boja ruže.

Značenje boja kojim se na ovom mestu nismo bavili, jesu boje aure i čakre, ne zbog toga što je ova tematika „manje naučna“, jer pristup bojama u modi, na primer, ne možemo svakakako nazvati naučnim, ali ovu oblast možemo nazvati „manje opipljivom“ i pomalo misterioznom, te smo je, možda i nevešto, izbegli.

Dakle, reč *boja*!

Možda bi najsretnije bilo krenuti od etimologije (korena) reči *boja*. Originalna, davno zaboravljena slovenska reč koja označava ovaj termin u srpskom jeziku je *cvet/cvjat*. Rusi i danas za boju kažu *cvet*, Bugari slično, *cvjat*, dok su neki zapadniji i severniji Sloveni prihvatili nemački naziv *farba*, odnosno engleski *colour*. Slovenci i Česi su se našli negde između ova dva naziva – *barva* (!?!).

U Srbiji je ustaljen naziv *boja*, koja potiče (neko će reći naravno) iz turskog jezika, *boya*, što označava materijal za bojenje. Turci, pak, koriste reč persijskog porekla, *renk*.

Boja je, ništa drugo, do određena talasna dužina i frekvencija vidljivog spektra bele (sunčeve) svetlosti. Zavisno od prelamanja, i sposobnosti predmeta da jednu ili neke boje upija, a druge odbija, stvara se određeni efekat koji naše oko registruje, a centri u mozgu obrađuju i dodeljuju mu neku boju.

Nakon porekla reči i optike koja je u domenu fizike, ne želimo više ni jednom rečju da pokvarimo magiju boje, pa ćemo o boji govoriti na sasvim drugačiji način.

***

Opčinjenost bojama vrlo verovatno vuče koren iz vremena kada je ona bila izraz raskoši i bogatstva, što i nije bilo tako davno. Da bi pokazali svoju moć, pripadnici viših društvenih staleža kitili su se zlatom i dragim kamenjem i oblačili

haljine obojene najskupocenijim bojama, kao što je purpurna. Boje su se dobijale od prirodnih materijala, minerala i biljaka koje su se nabavljale u udaljenim krajevima i prolazile su veoma složene i skupe procese proizvodnje, proizvođene u veoma malim količinama, pa su predstavljale pravo bogatstvo, kao što su uostalom to bili i začini. Siromašni su nosili tkanine bleđih i neuglednih boja. Sama ta razlika predstavljala je oličenje moći, zbog čega su bogatstvo i bogati bili predmet divljenja i želje.

Izbor najdraže boje, osim što otkriva vaš karakter i pozitivne osobine, otkriva još i vaše mane. Tako će, na primer, perfekcionista voleti crvenu boju, a žutu mrzeti, dok će osobe koje su dobre u procenjivanju situacija i ljudi, takođe voleti crvenu, a plavu izbegavati. Ljudi kojima je najdraža plava boja, a najmanje draga crvena, znaju prepoznati vrednosti svojih ciljeva isto kao i nedostatke. No njihova mana je što se ne znaju predstaviti drugima u pravom svetlu i to ih može ograničiti.

Psihologija boja pored fizioloških reakcija na boje bavi se i proučavanjem kulturološko – tradicionalnih šablona koji su duboko usađeni u svest ljudi i koji na različite načine deluju u različitim krajevima sveta. Boje u različitim kulturama imaju različit značaj i dok ista boja u jednoj kulturi izaziva jedan, u drugoj izaziva potpuno drugi, često suprotan psihološki efekat.

Naučno je dokazano da boje imaju veliki uticaj na podsvest ljudi. Mogu da ih motivišu, smire, pokrenu, demorališu. Zbog toga može biti važno poznavanje osnovnog značenja i simbolike svake boje, kako biste mogli da ih na najbolji način iskoristite.

Nauka koja proučava uticaj boja na ljudske emocije i reakcije naziva se psihologija. Zahvaljujući ovoj nauci mi danas možemo lakše koristiti boje kao deo neverbalne komunikacije.

Sve boje imaju određeno značenje, počev do estetskog, pa do zdravstvnog. Utiču na emocije i raspoloženje, zato budite pažljivi u njihovom izboru. Odeća i boje koje nosite na sebi šalju određenu poruku ostatku sveta. Zato, na primer, policajci nose tamno plave stvari, jer one upućuju na odgovornost, ozbiljnost i poštovanje. Bolničko osoblje će nositi belu i zelenu boju jer one umiruju pacijente. Boje dobro utiču na raspoloženje, pa je dobro okružiti se bojama, jer će vam dan biti lepši, te iako imate omiljene boje, pokušajte s vremena na vreme da nosite i one koje inače ne volite. Nevezano za vrstu, već samo za intenzitet, odnosno jačinu boje, za formalne prilike prikladniji su tamniji tonovi, dok je za dnevne varijante prigodna svetlija boja.

Jednom vrstom emocija nabijene boje zastave, a drugom vrstom emocija pune simbolike boje cveća, takođe zavređuju pažnju, pa ćemo kasnije pomenuti i njih.

Dakle, krenimo redom! Ali pitanje je koji bi red u izlaganju mogao da se primeni? Neki prirodni red bi bio onaj red koji uspostavlja duga na nebu, koja je u stvari vizuelni efekat (da ne kažemo varka) koji oko doživljava kada se svetlost prelama kroz kišne kapi. U njoj se bela (sunčeva) svetlost prelama prema talasnoj dužini i frekvenciji svetlosti, pa bi, posmatrano od spolja ka unutra prva na spisku bila *crvena*, potom *narandžasta*, pa *žuta*, onda *zelena*, zatim *plava* i na kraju *ljubičasta*. Belu možemo smestiti na sam početak, jer predstavlja *prisustvo* svih boja, dok crnoj pripada poslednje mesto, jer predstavlja *odsustvo* svih boja, odnosno potpuno odsustvo svetlosti. Valja znati da bela i crna nisu boje, kao što to nije ni siva, koja prestavlja mešavinu ove dve (nazovimo ih boje, jer drugi naziv nemamo). Ovaj ćemo red manje-više poštovati, ubacujući i po neku boju van ovog spiska, otprilike tamo gde pripada. U stvari, kada se prisetimo obećanja datog pre samo nekoliko pasusa, od redosleda uslovljenog fizikom ćemo odustati i napraviti neki svoj red diktiran bojama pojaseva u karateu, jer njihov sled predstavlja pravu gradaciju uzrastanja u znanju, veštinama i postignućima, što je dugo, dugo godina bila veoma važna, gotovo životna tema za mnogoljudni narod dalekog istoka.

Konačno, krenimo!

BELA

Bela asocira na svetlost, dobrotu, čistoću i devičanstvo. Smatra se bojom savršenstva. Bela takođe znači sigurnost, iskrenost i odanost, jedostavnost, mladost, blagost, rafinisanost, mudrost, postojanost, zrelost, jedostavnost, monotoniju. U svakodnevnom životu je sinonim za higijenu, sterilnost, efikasnost, hladnoću. To je boja reda, postojanosti, kompromisa ali i rezervisanosti. Reflektuje svu snagu spektra, i zbog toga je često teško gledati u nju, jer refleksija stvara vizuelne prepreke.

Označava sve i ništa u isto vreme. Ona je nedostatak svih boja i odbija sve boje. Simbolički označava istinu, mir, zaštitu, ali može imati i negativnih značenja: nesreću, bledilo smrti (u Aziji se na sahrani nosi belo). Bela boja projektuje mir i opuštenost. U hrišćanstvu, između ostalog označava put prema nebu i stoga je ona boja novokrštenog. U hinduizmu simbolizuje energiju ruku.

Bela boja je zajedno sa crnom ahromatska boja (dakle, nije boja) i ne nalazi se u spektru. Ipak, mi ih gotovo uvek stavljamo u isti koš sa crvenom, plavom, zelenom i ostalim „šarenim“ bojama.

Ako je vaša omiljena boja bela, vi ste veoma osetljivi. Volite čistu i jasnu situaciju, mirnu luku i niste skloni iznenađenjima. U vašem okruženju mora da postoji red. Umete da odredite prioritete kako u poslu, tako i u privatnom životu.

Bela boja označava čistoću i nove početke, daje širinu i pokreće intelekt. Naučnici su najpre nosili odeću bež boje, a od 19. veka medicinski stručnjaci odabrali su belu boju. Ova boja je izabrana zbog ideje nade i novog početka na području medicine. Bela često postaje omiljena u vreme kada prolazite kroz prelazni period u životu.

U dizajnu, bela je povezana sa profesionalizmom i poslovnošću.

U modnom smislu, bela boja označava svetlost, pa se uvek i nepogrešivo smatra letnjom bojom, i kako se ponekad kaže, laskaće vašem preplanulom tenu. Tokom ostalih godišnjih doba, zahvalan je samo poneki beli detalj. Ona povećava doživljaj prostora. Belu boju odaje dojam svežine i čistoće, ali je treba koristiti pažljivo jer prostorije mogu izgledati hladno i sterilno. Najbolje je da kombinirate s drugim bojama.

Za razliku od crne, bela obično ima pozitivnu konotaciju. Predstavlja uspešan početak, a u heraldici veru i čistotu.

Bela je druga najčešća boja na zastavama. Njeno se značenje razlikuje u zavisnosti od kulture i religije. Nećemo govoriti o njenom značenju u islamskom, arapskom i afričkom svetu, već ćemo samo pomenuti njeno značenje u okviru takozvanih panslovenskih boja, gde spadaju još i plava i crvena. Ovo su boje ruske zastave, te su široko prihvaćene od strane slovenskih naroda koji su kroz istoriju Rusiju dugo posmatrali kao svoju majku i težili kulturnom, religijskom i političkom ujedinjenju. U stvari, na prvom panslovenskom kongresu u Pragu 1848. godine, predložena je zastava koja bi bila simbol zajedništva svih Slovena, inspirisana izgledom ruske zastave iz 19. veka. Prethodna ideja stvaranja sveslovenske države kojom bi upravljao ruski car nije uspela, ali su crvena, plava i bela u različitim kombinacijama ipak ostale zajedničke za zastave većine slovena. Bela ovde simbolizuje plemenitost, iskrenost, mir i poštenje.

Bela je boja snega i hladnoće. Može se koristiti za prikazivanje jednostavnosti u upotrebi proizvoda visoke tehnologije. Anđeli su obučeni u belo pa se zato ova boja koristi za promovisanje dobrotvornih organizacija, bolnica, lekara, veterinarara. Bela boja asocira na malu težinu, niskokaloričnu hranu i mlečne proizvode.

Bela kod nas simbolizuje nevinost, neiskustvo, ranjivost i ceremonijal venčanja. Običaj da mlade na venčanju nose belu haljinu nastao je u 19. veku, kada se kraljica Viktorija od Kenta 1840. godine udala u belo venčanici. Pre toga, devojke nižeg staleža udavale su se u sivim haljinama, a devojke bogatijih staleža birale su boje koje im lepo pristaju. Princeze su na venčanju imale haljine

prepune dragog kamenja. Kraljica Viktorija je osmislila belu haljinu sa mnogo čipki koje su izrađivane mesecima, a čije su mustre odmah uništene da bi se obezbedila autentičnost. Njenu su dugu haljinu pridržavale deveruše, u kosi je imala svežeg cveća, što je takođe bilo potpuno novo i prelomno u kasnijoj kulturi čina venčanja. Od tada se veruje da je svaka devojka želela da bude kraljica na jedan dan, pa je tako bela postala simbol udaje.

Hrana bele boje je raznovrsna i često ozloglašena (beli šećer, belo brašno, bela so, beli hleb, beli pirinač), osim belog luka, koji je glorifikovan kao lek za sve bolesti.

BOJE RUŽE

Bela ruža simbolizuje čistotu, nevinost, naklonost, duhovnost. To je boja čistote, nevinosti, poniznosti i čednosti. Povezuje se s venčanjem i brakom koji označavaju novi početak. Osim toga, poručuje da ste nekome naklonjeni i da ga poštujete. U buketu, simbolizuju pozdrav i uspomenu na nekoga.

ZNAČENJE BOJA POJASEVA U KARATEU

Karate ili karatedo doslovno bi značilo otvorena šaka, a dodatak *do* značio bi put, te se često dodaje radi isticanja filozofije karatea kao životnog puta. Čitav karate svet u toj meri je bogat istorijom svog razvoja, učenjima, raznim pravcima i stilovima, da bi se jedino oni koji žive karate/karatedo možda mogli osmeliti da o njemu govore. U opštem kontekstu značenja boja, boje pojaseva u karateu spomenućemo kao nešto simbolično i sažeto u filozofiji karatea.

Radi uvoda, moramo poći od toga da u karateu postoji 9 učničkih zvanja koji se nazivaju još i *kyu* (najjednostavnije prevedeno kao *stepen*), poređanih od 9. do 1. *kyu*-a.

Nakon učničkih zvanja od kojih je svakom osim rednog broja dodeljena i odgovarajuća boja, dolaze majstorska zvanja nazvana *dan* (doslovce prevedeno kao *korak ili nivo*, a ne kako se često šaljivo poistovećuje sa vremenskom odrednicom *dan* – 24 sata). Karate ima dosta stilova sa različitim pravilima, ali uobičajeno se uzima definicija 10 majstorskih nivoa (crni pojas 1. dan, crni pojas 2. dan i td.), autentično nazvanih sledećim imenima: šodan, nidan, sandan, jodan, godan, rokudan, nanidan, hačidan, kudan i džudan (prema nekim izvorima *soke*). Ovaj takozvani *dan sistem* crnog pojasa prihvaćen je od strane brojnih stilova borilačkih veština, a kolokvijalno ukazuje na osobu sa natprosečnim veštinama u nekoj disciplini. Moramo naglasiti i to da različiti stilovi koriste i različite boje, odnosno različite intenzitete boja, te ćemo se mi opredeliti za samo jednu od brojnih varijanti.

BELI POJAS je nevinosti nosioca koji još ne poznaje duhovne aspekte ni borbene tehnike u karateu. Označava rođenje ili začetak semena. „Beli“ učenik je onaj koji traži znanje. On je na samom početku životnog ciklusa i sličan je semenu koje leži pod snegom, spemno očekujući najmanji tračak svetlosti koji će u njemu probuditi život.

B E Ź

Bež boja je kao kameleon, prilagođava se i preuzima neke od atributa jačih toplih, ili hladnih boja koje je prate. Sama po sebi ona je boja pozadine: mirna i neutralna. Bež je prirodna boja sa malo primesa topline braon boje i jasne hladnokrvnosti bele boje. Često se na nju glada kao na dosadnu boju, osim ako nije u kombinaciji sa drugim bojama. Kao takva, može biti veoma opuštajuća boja za prostor u kome boravimo.

Tradicionalno, bež se smatra konzervativnom bojom za podlogu i pozadinu. U nekim kulturama bež haljine mogu da simbolizuju pobožnost i jednostavnost. U našoj i nama bliskim kulturama, bež boja bez stida može da zameni belu venčanicu i da možda i više od bele istakne čistotu, smernost i sramežljivost. Treba je u velikim količinama koristiti ako se želi postići relaksirajuća atmosfera. Pomaže i da se tamnije boje bolje istaknu ako se doda u malim dozama, na primer, izvedu dve tamne boje, obe će biti istaknutije jedna u odnosu na drugu.

Bež boja ume da preuzme attribute ružičaste i žute boje ukoliko se sa njima kombinuje, na primer, daće konzervativni, ali i privlačniji ženski izgred. Crna boja u dodiru sa bež daje ovoj boji sofisticiranost i snagu. Mala količina bež boje daje toplinu paleti hladne plave boje, ali je ne nadjačava.

ŽUTA

Žuta je sunčeva boja, boja bogova (stara Grčka). To je boja mentalnih aktivnosti, odražava novo učenje, nove mogućnosti, um i intelekt. Žuto predstavlja moć ideja, buđenje psihičkih sposobnosti i jasnoće osećaja. Žuta je personifikacija za analitičnost, kritičnost, dogmatičnost. Žuta podstiče pozitivan stav u životu, jača i podstiče rad nervnog sistema, povećava osećaj prijatnosti, smanjuje osećaj melanholije i potištenosti. Žuta je vesela, ali može postati iritirajuća ako je prisutna predugo. Stoji iza vrlina poput vere, mudrosti i slave, a smatra se i bojom koja predstavlja prijateljstvo, radost, dobrobit, kreativnost, toplinu, mentalnu moć, šarm, sreću, optimizam, obazrivost, bistrinu, inteligenciju, radost, organizaciju, proljeće.

Žuta tera mračne misli, deluje podsticajno i kao da govori: „Svaki dan je novi početak“.

Ako je vaša omiljena boja žuta, vi ste u rano jutro potpuno budni i puni očekivanja krećete u novi dan. Vrcate od ideja, a ako dođe do svađe, umete da pomirite sukobljene strane. Harmonična atmosfera vam je veoma bitna. Volite finski rad i imate smisla za humor.

Žuta je vesela i optimistična boja, a na taj način utiče i na ljude. Ona budi pozitivne emocije i odiše dobrim raspoloženjem. Ako se osećate loše i depresivno, žuta boja će vas sigurno oraspoložiti. Obojiti zidove kuhinje, dnevne ili radne sobe u žutu boju. Ukorasite kupatilo obim bojama. Odmah ćete biti veseliji.

Žuta boja izaziva mučninu, a često se naziva i najiritantnijom bojom zbog prekomerne stimulacije oka, izaziva uznemirenost i emocionalnu nestabilnost. Iako nije poželjna u avionima, čest je izbor u prostorima poput stana ili kancelarije. Podstiče kreativnost, optimizam i bolju percepciju.

Ona je, baš kao i crvena, glavni okidač za buđenje apetita.

Žuta je boja sunca. Povezana je sa radošću, srećom, intelektom i energijom. Podstiče zagrevanje, mentalnu aktivnost i pokretljivost mišića. Često se vezuje i za hranu. Previše žute može da ima uznemiravajući efekat jer je dokazano da bebe više plaču kada se nalaze u potpuno žutoj prostoriji. Na crnoj pozadini žuta se primeti pre ostalih boja i zato se koristi za izdavanje upozorenja.

U heraldici ova boja označava čast i lojalnost. U poslednje vreme se žuta povezuje sa kukavičlukom, neverstvom, raspadanjem, ludilom i nedoslednošću.

Žuta se pre svega koristi da bi izazvala prijatna i vesela osećanja. Dobra je u promovisanju dečijih proizvoda. Takođe kao i narandžasta se koristi da privuče pažnju na najbitniji detalj nekog dizajna. Za muškarce je žuta boja isuviše lepršava i detinjasta pa zato oni izbegavaju da kupuju skupe proizvode, odela ili automobile u ovoj boji (niko neće kupiti žuto poslovno odelo ili žuti Mercedes). Ako želite da izgledate stabilno i sigurno onda izbegavajte ovu boju jer reflektuje potpuno suprotne osećaje, a to su nesigurnost i opuštenost.

Nijanse žute su vizuelno neprivlačne jer gube vedrinu i postaju zaprljane.

Prljavožuta označava oprez, propadanje, bolest i ljubomoru.

Svetložuta ima tendenciju da se stopi sa belom bojom i zato joj je potrebna neka tamnija boja da bi je istakla, ali se svakako vezuje za svežinu i radost.

Žutonarandžasta je zabavna nijansa za koju je dokazano da podiže pritisak i puls kao kada ste radosni i raspoloženi. Ona označava optimizam, toplotu i nadu. U ovoj nijansi je najbolje izabrati džemper ili toplu bluzu i rolku.

Čisto žuta izaziva pažnju, pa su zato i taksi vozila obično u ovoj boji.

Žuta je nepogrešiva odevna boja leta, kupaćih kostima i lepršavih haljina. Blede osobe trebalo bi da je izbegavaju, jer u njima mogu da izgledaju umorno i ispijeno.

Žuta je boja intelekta, kompjutera, komunikacije, audia, videa, TV, elektronike, knjiga, i književnosti. Smatra se psihološki najstimulativnijom bojom. Jako je važno pogoditi ton žute boje, kako bi on uticao na optimizam. Pogrešan ton može izazvati osećanje iritacije, napetosti i straha (anksioznosti).

U etnerijeru, žuta je veoma poželjna boja za dnevnu sobu i trepezariju, jer pospešuje komunikaciju. Izaberite nekoliko nijansi toplije žute nego što vam se čini da je dovoljno "drečavo". Strogo izbegavajte prljave nijanse žute, zbog gore navedenih razloga.

Žuta je boja prolaznosti i spontanosti, zato je izbegavajte ako želite sugerisati stabilnost i sigurnost.

Žuta boja se na zastavama javlja u grupi takozvanih pan-afričkih država gde simbolizuje mir i pravdu, dok u latinoameričkim državama simbolizuje zlatna (plodna) polja.

BOJE RUŽE

Žute ruže su simbol bogatstva, bujnosti, izobilja. U viktorijansko doba – ljubomore, a danas označavaju prijateljstvo. Jaka, žuta boja kao sunce budi osećaj topline

i sreće. Idealna je za pokazivanje veselja i privrženosti, ali i prijateljstva. Kao što primećujemo, njeno značenje se kroz istoriju i kulture menjalo, a najzanimljiviji utisak ostavlja pokazivanje ljubomore, što je prva asocijacija i u našoj kulturi. Ipak, ona je simbol prijateljstva i uživanja u životu, simbol razigranosti i sreće. Ništa kao žuta ruža ne može tako lako da izmami osmeh na licu.

BOJE POJASEVA U KARATEU

Žuti pojas simbol je svitanja novog dana onima koji su se opredelili za nova znanja i veštine. Označava prve zrake sunčeve svetlosti kao simbola plodnosti koje sija dodirujući seme i dajući mu snagu za početak novog života. „Žuti“ učenik dobija prvi zrak znanja od svojih učitelja koji mu otvara um.

NARANDŽASTA

Narandžasta kombinuje energiju crvene i sreću žute boje. Podseća na radost, sjaj sunca i tropsku vrelinu, održava budnost i koncentraciju, simbolizuje entuzijazam, očaranost, sreću, kreativnost, odlučnost, privlačnost, uspeh, ohrabrenje i podsticaj. Kao optička varka stvara utisak smanjenja prostora.

Simbolizuje sunce u usponu, plamen vatre, leto, toplinu, zanimljivost, zabavu, kreativnost, postojanost, sjaj crvenog zlata, budi pozitivne vibracije i energiju, asociira na egzotiku, jug, Afriku....

Narandžasta boja govori o otvorenosti i spremnosti za druženje; popravlja raspoloženje...

Ako je vaša omiljena bolja narandžasta, vi ste vedri i veseli i u svemu vidite nešto pozitivno. Lako oduševljavate druge. Promena plana u hodu za vas ne predstavlja nikakav problem. Osim toga, uživate u fizičkom kontaktu - zagrljaji prijatelja i bliskih osoba su vam veoma važni.

Narančasta boja se nalazi na sredini hromatske lestvice, pa je samim tim simbol ravnoteže, ali krhke ravnoteže, zbog večne razapetosti između duha i materije. Energetski najjače zrači, pa može značiti ili veliku krepost ili veliku propast. U stvarnosti, narančasta boja ima slično delovanje kao i crvena, ali je nešto smirenija i stabilnija. Svakako je to boja kreativnosti i utiče na posao, karijeru, pravdu, uspeh i ambiciju. Narančasta je jedina boja čije ime dolazi od voća, narandže i često se povezuje s plodnošću. Tradicionalno, identifikuje se sa uzbuđenjem, pustolovinom, označava uspeh stimulišući energiju, izdržljivost,

samopouzdanje, hrabrost i toplinu. To je boja jeseni i žetve. Asocira na sjaj i bogastvo. Deluje svečano, veselo i izaziva osećaj zdravlja i životne radosti.

Ljudskom oku narandžasta izgleda kao jako vruća boja i zato daje osećaj topline. Ipak nije toliko agresivna kao crvena. Povećava dotok kiseonika do mozga, okrepljuje organizam i stimuliše mentalne aktivnosti. Smatra se da narandžasto "otvara", deluje podsticajno, pa dobro deluje protiv depresivnih stanja i tuge. Zahvalna je za lečenje anoreksije (deficita apetita).

U Holandiji je ovo nacionalna, boja, odnosno boja kraljevske porodice. U Egiptu, pak, kao i u nekim zevljama bliskog istoka, narandžasta boja je simbol žalosti. U heraldici simbolizuje snagu i izdržljivost. Kao boju zastave, narandžastu nismo mogli pronaći.

Ima veliku vidljivost pa se zato koristi da privuče pažnju na najvažnije elemente određenog dizajna. Efikasna je za promovisanje prehrambenih proizvoda koji su bogati vitaminom C i igračaka. Neka istraživanja govore da ova boja budi potrebu za trošenjem, pa je prodavnice sa robom umerenih cena dobro obojiti ovom bojom, ali narandžasto ne odaje utisak skupoće i kvaliteta, pa nećete naći ni jednu luksuznu ranju i robu narandžaste boje (slično kao kod žute).

Tamnonarandžasta može da znači prevaru i nepoverenje.

Crvenonarandžasta odgovara želji, strasti, zadovoljstvu, dominaciji, agresiji i želji za akcijom.

Asocira još i na kreativnost, entuzijazam, izdržljivost, i moćna je boja većih promena. Narandžasta pomaže pri prilagođavanju, privlačnosti, iznenadnim promenama, stimulaciji, entuzijazmu, kreativnosti, energiji, sticanju kontrole, promene sreće i podsticanju pravde.

Narandžasta je jedna od boja koju ne gubimo iz vida ni na velikoj udaljenosti. Uzrok tome je velika talasna dužina.

Ako bismo o narandžastoj govorili u smislu životnog ambijenta i ovde bismo ovu boju mogli pominjati samo u superlativu. U hladnim i belim zimskim danima, naša podsvest, da bi nas zagrejala, traži za vizuelnim stimulansom koji će je aktivirati, pa će povoljan efekat imati na primer jastuci od alevonarandžaste, žareće boje. Narandžaste zavese su dobar izbor za efekat sunčevih zraka koje probijaju kroz njih. Dobra je za dnevnu sobu, spavaću sobu, kupatilo, ali pogubna za kuhinju zbog gore pomenutih razloga. Narandžasta soba je pravo rešenje za mirno, povučeno dete, ali ne i za ono koje je previše aktivno (nećemo reći *hiperaktivno*, jer će se svakom „nemirnom“ detetu nalepiti ova etiketa, pa će to biti jednostavan izgovor za roditelja ili nastavnika za nedovoljnu dečiju pažnju i napredovanje). U tom smislu, deluje i na odrasle i to na one koji su blagi i

povučeni. Nervoznima i agresivnima neće baš pogodovati (naročito ne njihovoj okolini).

U smislu odevanja, narandžasta boja prigodna je tokom leta, kada naglašava preplanuli ten žena. Važno je ne preterati sa količinom jer je jako nametljiva, već je treba kombinovati sa umerenim toplim bojama. Narandžasti ruž i rumenilo prigodni su isključivo preplanulim i tamnoputim damama i daju utisak „opasne zavodnice“. Svakako, narandžasti detalj na garderobi pojačaće vitalnost i životnu snagu i terapijski deluje na preosetljive osobe, pa ublažava stidljivost i potištenost.

Kajsijasta, kao najčešća varijanta narandžaste boje, najprisutnija je u enterijerima i eksterijarima kuća (kada ne znamo kojom ćemo bojom da krećimo, uzmemo kajsijastu i nikada nećemo pogrešiti). Ona je umereno elegantna za odeću žene, ali ni malo muževna, pa je muškarci izbegavaju.

Topli, vibrirajući tonovi narančastih ruža simbol su entuzijazma i želje. Savršene su za pokazivanje obožavanja i privlačnosti, sa skrivenom porukom strasti i uzbuđenja. Narandžasto predstavlja spregu između žute i crvene. Kroz buket ruža narandžaste boje može se izraziti ponos i živahnost. Isto tako može poslužiti za pokazivanje strasti koja nije tako direktna kao sa ružama crvene boje, ali i za pokazivanje simpatija. Bojom breskve, kao jednom od nijansi narandžaste, mogu se iskazati nežnost i prijateljstvo.

NARANDŽASTI POJAS simbolizuje lagano sazrevanje i otvaranje novih vidika. Označava rastuću moć sunca koje zagreva zemlju i priprema je za dalji rast semena. „Narandžasti“ učenik počinje da oseća kako se njegovo telo i um otvaraju i razvijaju.

CRVENA

Crvena je najtemperamentnija boja koja budi najintenzivnija osećanja, ubrzava rad srca i disanje. Simbolizuje toplinu, energiju, uzbuđenje, strast, brzinu, opasnost, stimulaciju, muževnost, prkos, agresiju, napor, pritisak, podstiče ratove, agresivnost i okrutnost.

Osobe koje vole crvenu boju, ali ne i žutu su perfekcionista koji dobro zapažaju greške. Skloni su da žive u uverenju da su samo oni u pravu i ne vole da im drugi pomažu.

Crvena odražava snagu i dominantnost. Ko želi da bude primećen, obući će nešto crveno i time pokazati svoju strastvenu prirodu i impulsivnost.

Ako je vaša omiljena boja crvena, vi ste puni samopouzdanja, što naumite, to i ostvarite. Ne volite da vam bilo ko komanduje. Zbog toga se često svađate, ali ko vas poznaje, zna i to da ste veoma senzualni, pa čak i romantični. U vezi ste izuzetno strasni i rado preuzimate inicijativu.

Crvena je boja strasti i romantike, pa je odličan izbor za spavaću sobu. Ona budi osjećaj bliskosti i topline. Crvenu boju izaberite za prostorije u kojima provodite vreme s ljudima koje volite. Kako je crvena izrazito snažna boja, pazite da ne preterate s njenom primenom. Crvena je najuzbudljivija boja, snažne energije. To je boja vatre i krvi, života, snažnih strasti, jake volje i snažnih osjećaja (ljutnja, bes mržnja, ali i velika ljubav). Crveno unosi radikalne i nepredviđene promene. Boja preobražaja, krvotoka i krvi.

Tamnocrvena boja uključuje nesvesno, izaziva ljutnju i visoke emocije, odlučnost, muku. To je primarna boja, simbolizuje generalno ljubav. Takođe simbolizuje revoluciju. Znači, to je prvenstveno boja ljubavi, strasti, radosti. To je najdominantnija boja, stimulišuća i vrlo intenzivna boja u spektru. Važna boja koja zaustavlja promet i zaokuplja pažnju. Spada u tople boje.

Crvena je prva boja koju vidimo. Nedavne studije pokazale su kako već i odojčad stara tek dve nedelje mogu da vide crvenu boju, koja ima najveću talasnu dužinu među bojama, pa razvojni receptori deteta i nervi u očima mogu najlakše da je obrade.

Crvena je boja energije, strasti i akcije i pojačava žudnju za hranom i drugim podražajima. Ako smo okruženi s previše crvene boje, možemo da postanemo razdražljivi, uznemireni i naposljetku i ljuti, stoga se preporučuje izbegavanje ove boje na zidovima. Crvena povećava i naš fizički nivo energije, brzinu otkucaja srca i krvni pritisak i podstiče oslobađanje adrenalina.

Osobe koje ističu crvenu boju kao omiljenu najčešće su ekstrovertne, optimistične i hrabre.

Upadljiva, vibrantna i boja koja stoji svima, crvena, je definitivno boja sezone. Ona odiše jačinom, energijom i strašću i izgleda odlično kako na haljini, tako i na nakitu. O njoj razmišljajte kao o malom glasu samopouzdanja koje će stalno biti uz vas.

Crvena simbolizuje energiju, rat, opasnost, snagu, moć, položaj. Crvena se smatra emotivno veoma intenzivnom bojom. Ima veliku vidljivost pa se zato nalazi na semaforima, saobraćajnim znacima i protivpožarnoj opremi.

U heraldici simbolizuje hrabrost. Prisutna je i na mnogim nacionalnim zastavama.

Na zastavama većine zemalja simbolizuje krv prolivenu za slobodu i nezavisnost. Ako želite da tekst ili sliku izbacite u prvi plan onda je obavezno obeležite crvenom bojom. Crvena motiviše ljude da brzo donose odluke i zato predstavlja savršenu boju za „Buy Now“ ili „Click Here“ dugmiće na banerima i sajtovima. U oglasima se crvena često koristi da bi istakla ženstvenost (crvene usne, crveni nokti, crvena kosa ili haljina...). Povezana je sa energijom i zbog toga je obično glavna boja na promocijama pića, automobila, sportske opreme i sportskih aktivnosti.

Svetlocrvena boja predstavlja uživanje, strast, osetljivost i ljubav. Roze simbolizuje romantiku, ljubav i prijateljstvo. Označava ženske kvalitete i opsesije. Tamnocrvena je povezana sa žarom, voljom, besom, ljutnjom, liderstvom, hrabrošću, čežnjom, pakosti i gnevom, dok se crvenkasto-braon vezuje za uspehe i padove.

Crvena je najtemperamentnija boja koja budi najintenzivnija osećanja, ubrzava rad srca i disanje. U dizajnu i umetnosti crvena se koristi kao akcentna, da bi nešto naglasili ili ostavili poseban utisak. Velike površine crvene mogu prezasiti prostor.

BOJE RUŽE

Ruže crvene boje simbol su ljubavi i romantike, simbolizuju lepotu i savršenstvo. Buket 12 crvenih ruža savršen je da posebnoj osobi pokažete osećanja. Predstavljajući pravu i trajnu ljubav koja je jača od trnja, crvena je poznata kao ruža ljubavi. Najdraži poklon za Dan zaljubljenih ili godišnjicu braka, crvena ruža pokazuje i veliku strast. Takođe, darivanje crvene ruže može biti priznanje nečijeg uspeha i poštovanje te osobe.

Poklanjanje crvenih ruža, simbolično je uvek izraz strasne ljubavi, pa ih ne bi trebalo olako i nepromišljeno poklanjati u svakoj prilici.

CRVENI POJAS simbolizuje intenzivno zrenje u znanjima i veštinama pri najjačem sjaju Sunca. Označava vrelinu Sunca koje daje snagu za rast. „Crveni“ učenik stiče detaljnija znanja i hrli ka mudrosti i silini koju personifikuje Sunce. Istovremeno, učenik uči da bude oprezniji sa svojim fizičkim sposobnostima. Kao što je crvena boja opasnosti, tako i učenik postaje opasan sa svojim znanjem i sposobnostima.

ZELENA

Zelena je boja zdravlja i prirode. Ima moć da opušta i umiruje. U umetnosti i dizajnu je veoma zahvalna ali ne treba preterivati sa velikim obojenim površinama. Idealno se kombinuje sa crvenom i narandžastom. Dakle, simbolizuje prirodu, svežinu, zdravlje, ali i hladnoću, rast, razvijanje, bogatstvo, novac, balans, sigurnost, stabilnost... Može se shvatiti i kao boja samouverenosti

Zelena podstiče koncentraciju. Neki savetuju da kada idete na važan razgovor, obucite nešto zeleno.

Ako je vaša omiljena boja zelena vi ste pouzdani i radoznali i spremni ste svakoga da saslušate. Bitna vam je sigurnost, ali ste istovremeno otvoreni za novine.

Zelena boja povezuje se sa zemljom i otvorenim prostorima. Ona je idealan izbor za osobe koje nemaju slobodnog vremena za boravak u prirodi. Zelena se, takođe, povezuje s lečenjem i dobrim zdravljem. Treba je izabrati za prostorije u kojima se vežba.

Boja vode, pročišćenja i krštenja. Iscjeliteljska boja. Boja vitalnosti i nadahnuća. Važna za samopoštovanje i samopouzdanje. Sobe obojane zelenom bojom izuzetno su pogodne za odmaranje, no imaju i vrlo izraženu energetski kvalitet. Zelena je boja eksterijera, prirode – mirna i dinamična u isto vrijeme. Zelena boja unosi harmoniju u vaš dom, a naprosto sjajno funkcioniše u trenucima kada želite odmor i osveženje. Često u bolnicama osim sterilno bijele susrećemo i pastelno zelenu, a hirurška odeća je obavezno zelena. Lagani zeleni i modri tonovi najbolji su izbor za intelektualni rad. Među uspešnima i ambicioznima najpopularnija je zelena boja, koja na njih djeluje kao vitaminska injekcija — podstiče volju za rad, želju za uspehom i moći, jača im samosvest. Zelena je najjača boja proleća: svetlozelena opušta, a tamnozeleno podseća na rast. Zelena je boja osveženosti i obnavljanja, predstavlja harmoniju, rast, vitalnost, zdravlje, prirodu, osećaj potpunosti, a stoji iza stvari kao što su mladost, uspeh, sreća i lepota; može otkloniti bol.

Zelena je ljudska boja koja simbolizuje osećajnost i saosećajnost. Boja obnove i biljnog bogatstva.

Zelena je boja prirode. Simbolizuje rast, harmoniju, svežinu i plodnost. Na emotivnom planu označava sigurnost, dok se tamnozeleno povezuje sa novcem. Zelena boja ima lekovitu moć. To je najmirnija i najprijatnija boja za ljudsko oko koja može i da poboljša vid. Zelena označava stabilnost i izdržljivost. Ponekad ukazuje na nedostatak iskustva, kao na primer „zeleni“ se obično koristi kao naziv za početnika.

U heraldici označava razvoj i nadu. Zelena za razliku od crvene znači sigurnost. To je boja slobodnog prolaza u saobraćaju.

S obzirom na to da označava sigurnost, zelena se koristi u reklamiranju lekova, medicinskih proizvoda, lekovitih čajeva i zdrave hrane.

Simbolizuje novac, plodnost, obilje, materijalne dobitke, bogatstvo, lečenje, komunikaciju sa duhovima prirode, odanost, usklađivanje, lepotu, mladost, prijateljstvo, privlačnost, harmoniju, finansijske dobitke, povećanje zarade, društvene funkcije, nekretnine, bogatstva, povlađivanje, zadovoljstvo, preporod, brak, ravnoteža i lečenje. Zelena takođe može da se koristi za podsticanje ljubomore, pohlepe, sumnje, mržnje, bolesti, oboljenja, i nesklada kada se odnosi na druge i kada je usmerena.

Tamnozeleno simbolizuje ambiciju, pohlepu i ljubomoru.

Žutozeleno ukazuje na bolest, kukavičluk, razdor i ljubomoru.

Maslinasto zeleno je tradicionalno boja mira.

ZELENI POJAS pojas simbolizuje sposobnost da se prerađuje svetlost koju je učenik intenzivno primao u dosadašnjem periodu i pretvara je u nove plodove, odnosno u osmišljavanje novih rešenja. Označava mladu sadnicu kako raste iz zemlje i seže ka Suncu pri čemu se transformiše u biljku koja poprima prepoznatljiv oblik. „Zeleni“ učenik uči kako da dodatno ojačava i razvija svoju tehniku.

PLAVA

Plava je boja neba i mira. Vezuje se za dubinu i stabilnost i zato simbolizuje poverenje, odanost, mudrost, samopouzdanje, inteligenciju, veru i istinu. Plava se smatra korisnom za um i telo. Usporava metabolizam i proizvodi umirujuće dejstvo. Snažno je povezana sa spokojem i smirenošću. Pobuđuje realnost, odanost, sigurnost, misaonost, pripadnost, opuštenost, profesionalizam... Plavo simbolizuje prijateljsvo, mir i unutrašnju ravnotežu.

Ako je vaša omiljena boja plava:

Vi često delujete zamišljeno, ali ste uvek tu kada treba da pomognete svojim prijateljima. Umete dobro da procenite svoje mogućnosti, ali i ljude oko sebe. Ove osobe najčešće su konzervativne, pouzdane i promišljene i ne vole da budu u centru pažnje.

Pored toga, za nju se vezuje još jedna vrлина – pouzdanost. Zato je odličan izbor za odeću kada idete na razgovor za posao ili neku poslovnu prezentaciju, večeru i drugo.

Plava boja idealna je za prostorije u kojima želite da imate mir. Ona umiruje, jer nas podseća na vodu. Takođe, plava se često koristi u uredima, jer podstiče produktivnost i smanjuje napetost.

Plava je smirujuća boja i smatra se drugom najjačom bojom; to je boja postojanosti i vere, boja neba i okeana. Predstavlja nebo, dobro zdravlje, istinu, spavanje, prijateljstvo, zaštitu, mir, strpljivost. Takođe, jedna od odlika plave su: ljubav, aristokratija, prihvatanje, strpljivost, razumevanje, saradnja, udobnost, lojalnost i sigurnost. To je boja tišine, odanosti, istine i ozbiljnosti. Telepatija, mašta i intuicija su plave, ali je plava i usamljenost, preosjetljivost, melanholija. Često za plavu kažemo modra. Modra boja je, prema istraživanjima psihologa, definitivno boja smirenih, upornih i marljivih ljudi. Modrina ili plavetnilo vraća unutrašnji mir i sabranost, pouzdanost, pa povećava koncentraciju i upornost, a ipak čuva od monotonije, dosade, umora, pospanosti i zasićenosti. Stoga treba verovati ljudima koji kažu da ih blizina mora i zagledanost u modrinu pučine najbolje relaksira od intelektualnog umora.

Indigo plava označava dostojanstvo, intuiciju, i budući da se nalazi između plave i ljubičaste, sadrži osobine obe boje.

Puderasto plava označava smirenost.

Plavo-žuto-crvena predstavlja idealnu kombinaciju boja za prikazivanje super heroja.

Svetloplava je povezana sa zdravljem, isceljenjem, smirenošću, razumevanjem i mekoćom. Tamnoplava simbolizuje znanje, moć, integritet i ozbiljnost.

U heraldici koristi se kao simbol pobožnosti i iskrenosti.

Na zastavama predstavlja istinitost odanost i čistoću.

Možete koristiti plavu za promociju proizvoda i usluga koje se odnose na čistoću (filtera za prečišćavanje vode), na vazduh i nebo (avioni, aerodromi, klima uređaji), vodu i more (putovanja na more, mineralnu vodu). Za razliku od emotivno toplih boja kao što su crvena, narandžasta i žuta, plava je povezana sa svešću i intelektom. Koristi se za prikazivanje preciznosti na proizvodima visoke tehnologije.

To je boja dubine, stručnosti i stabilnosti i predstavlja najomiljeniju boju u američkim kompanijama.

Ne koristite plavu u promociji hrane i kuvanja jer suzbija apetit. Kada se koristi u kombinaciji sa toplim bojama kao što su žuta ili crvena deluje veoma uticajno.

Istina, mudrost, zaštita, unutrašnji mir, lojalnost, okultna moć i širenje, obilnost, daleka putovanja, visoko obrazovanje, ulaganja, osnove, napredak, i mogućnosti, još neka su od značenja plave boje.

Na temelju ankete koju je sproveo nekoliko globalnih marketinških kompanija, 40 odsto ljudi odabralo je plavu kao omiljenu boju. Iz perspektive psihologije, plava je boja poverenja, odgovornosti i sigurnosti. Smanjuje stres i stvara osećaj smirenosti, pa je idealan izbor za dnevnu i spavaću sobu.

Uz to, usporava metabolizam, pa se preporučuje za kuhinju ako želimo da smanjimo apetit, dok, na primer, restorani često insistiraju na toplim bojama.

U prošlosti je korišćenje plave boje bilo toliko cenjeno da su postojali zakoni koji su umetnicima propisivali kako smeju da je upotrebljavaju. Najčešće se mogla koristiti samo za bojenje Hristove i Bogorodičine haljine na svetim slikama. Ovu boju obožavaju i letnji neprijatelji — komarci, zato prilikom izleta u prirodu izbegavajte odeću tamnoplave boje.

To je vrlo prihvaćena boja kod muškaraca. Asocira na dubinu, stručnost i stabilnost.

Zanimljiv je eksperiment u kome je velikom broju dečaka i devojčica predškolskog uzrasta ponuđeno da izaberu jednu od desetak drvenih bojica da bi nešto nacrtali. Šta mislite koju su boju dečaci izabrali u preko 80% slučajeva? Naravno, plavu. Devojčice su u gotovo istom procentu izabrale crvenu ili roze.

BOJE RUŽE

Ruže koje ne postoje u prirodi označavaju nedostižno i nemoguće.

PLAVI POJAS simbolizuje daleke visine neba i beskonačne dubine okeana, do kojih želja i trud treba da ga dovedu. Označava horizonte čije visine biljka

lagano doseže. „Plavi“ učenik povećava snagu, slično biljci koja se rastom i razvojem bori sa ostalim biljkama i učvršćuje svoj položaj, dodatno se upoznaje sa umetnošću i svom telu i umu daje priliku da se i dalje razvija.

LJUBIČASTA/LILA/PURPURNA

Sve su ovo boje koje predstavljaju mešavinu plave i crvene u raznim odnosima i različitim stepenom ublažavanja (dodavanja bele). Takođe, njen naziv iz različitih jezika prihvaćen je i uvrežen u našem jeziku, tako da ćemo po malo i izgubiti orijentaciju ukoliko bismo krenuli sa tačnim definisanjem nijansi. Najsrećniji naziv jeste upravo „ljubičasta“ zbog cveta ljubičice. Neko bi ovu boju smelo nazvao „šljivasta“ zbog šljive kao nacionalnog voća. Bilo kako bilo, bez izgleda da nađemo pouzdan komunikacijski oslonac, vizuelni oslonac ćemo svakako pronći, te polazeći od toga, ljubičasta će bez sumnje predstavljati simbol otmenosti. Ženstvena je i romantična, podrazumeva luksuz i imućnost, položaj, poštovanje, dostojanstvo, otmenost, prefinjenost, zanos, veličanstvenost. To je boja vidovitosti, promišljenosti i ravnoteže između neba i zemlje, strasti i razuma, boja pokore (kajanja) i boja žaljenja. Ljubičasta se veže za sofisticiranost i veru, ali sa druge strane predstavlja i zabranu, deluje mistično, tajanstveno, očaravajuće i prigušuje strasti. Simbolizuje uzvišenost, spiritualnost, visok položaj, poštovanje.

Ako je vaša omiljena boja ljubičasta:

Vi volite ekstravaganciju, kreativni ste i umete da slikate, pišete ili da se bavite dekorisanjem. Mnogi smatraju da ste svojeglavi, ali ko vas poznaje, zna koliko mu značite. Vi ste osoba od stila, koja uživa u egzotičnim stvarima. Podstiče na stvaralaštvo i originalnost, ali je treba pažljivo koristiti jer previše ljubičaste može dovesti do osećaja depresije. Vi ste kreativni, volite da delujete individualno i izrazito ste saosećajni.

Ljubičasta boja odlično će se uklopiti u spavaću sobu, jer se povezuje s romantikom i razigranošću. U sobi gde boravite, zidovi ofarbani u ljubičasto će vas opustiti i smiriti. Unapred isplanirajte s kojim drugim bojama ćete je kombinovati, jer se ne slaže najbolje sa svakom.

U zavisnosti od odnosa plave i crvene, ljubičasta se može kretati od patlidžan tamne do nežne boje lavande. Svetloljubičasta je omiljena boja mode, deluje lagano i živahno i zahvalna je za promociju dečijih proizvoda, izaziva romantična i nostalgična osećanja.

Tamnoljubičasta označava bogatstvo. Ona je simbol moći, strastvenog verovanja, duhovnih ciljeva, vođstva i rado je nošena od strane kraljeva i visokih oficira. Povezuje se i s fizičkim sposobnostima, uspehom, mudrošću, nezavisnošću.

Neobična boja lavande je simbol očaranosti i opčinjenosti. Ovom bojom iskazuje se i ljubav na prvi pogled.

Grci i Rimljani bili su fanatici ljubičaste boje. Trijumfalni generali nosili su haljine ljubičaste i zlatne boje, dok su senatori i konzuli nosili ljubičaste trake na rubovima svojih toga. U carskom Rimu je upotreba ljubičaste boje još više regulisana, pa je do četvrtog veka samo caru bilo dopušteno da nosi najlepše ljubičaste nijanse.

Ljubičasta boja kombinuje stabilnost plave sa energijom crvene. Asocira na kraljevsku porodicu pa samim tim simbolizuje moć, plemenitost, luksuz i ambiciju. Često prenosi poruke o bogatstvu i ekstravaganciji.

Zbog izrazito male zastupljenosti u prirodi, obeležava jedinstvenost i unikatnost.

BOJE RUŽE

Ljubičaste ruže šalju poruku u kojoj je sadržana sva snaga njene boje. Dakle, njome se priznaje nečija veličanstvenost, prefinjenost, otmenost i raskoš. Ruža boje lavande nesumnjivo nosi poruku ljubavi na prvi pogled.

PURPURNI POJAS označava promenljivo nebo zore. „Purpurni“ učenik se iznova i iznova podvrgava novim promenama i iskušenjima koja se pred njega stavljaju i priprema se za prelazak u nivo naprednog učenika.

ROZE/RUŽIČASTA/CIKLAMA/PINK

Roze boja, odnosno ružičasta, dobile su naziv po cvetu ruže koja je vekovima imala samo ovu nijansu. Tokom kasnijih perioda, a naročito u savremeno doba, selekcijom su dobijene veoma različite i gotovo neverovatne nijanse boje ovog cveta. U našim krajevima veoma je poznato cveće ciklama, koje je poreklom sa mediterana, te najveći broj od 23 vrste ciklama preferira blagu klimu i pažljiv način uzgoja. Upravo zbog bliskosti ove nijanse ljudima sa našeg geografskog područja, veoma se rado koristi reč ciklama. Ovo su samo varijante crvene boje, ali veoma ublažene, lišene svakog ratničkog naboja i energije. Baš je to razlog što ima smirujući karakter, mada jači tonovi mogu biti razdražljivi.

Ako je ovo vaša omiljena boja, vi ste živahni, vispreni i imate smisla za detalje. Postavljate sebi male ciljeve i umete sebe da nagradite za postignuti uspeh. Veći poslovi za vas ponekad predstavljaju opterećenje i zbog toga ste skloni da ih prepustite drugima.

Roze boja potiskuje bes i teskobu. Zatvori i ustanove za mentalno zdravlje često svoje zidove boje u ružičastu, kako bi kontrolisali ponašanje agresivnih zatvorenika i pacijenata. U psihologiji boja, ružičasta je znak nade. Osnažuje naše emocije i ublažava osećaj ljutnje. Osobe koje vole ružičastu najčešće su osetljive, velikodušne i prijateljski raspoložene.

U dizajnu se koristi kako bi se izrazila nežnost i smirenost. Komplementarna je boji ljudske kože, tako da deluje nenapadno i prirodno. Simbolizuje mekoću, sigurnost, ženstvenost, fizičku smirenost, ljubav, nežnost, seksualnost...

BOJE RUŽE

Ružičasta boja je romantična, simbolizuje devojaštvo, nežnost, sramežljivost, slatkoću, vernost, čast, sklad, eleganciju, otmenost, ugladenost, a često se poklanja kao izraz divljenja. Ružičasta ruža pokazuje zahvalnost i sreću, a ima nežnije značenje od crvene.

Ruža boje breskve pokazuje zahvalnost, priznanje i uvažavanje. Često se poklanja kao izraz simpatije.

SMEĐA

Smeđa boja zemlje, poniznosti (... „Sjeti se čovječe da si prah i u prah ćeš se pretvoriti!“...), siromaštva (Franjevci i drugi sirotinjski redovi su obučeni u smeđe) Poziva na žudnju i melanholiju. Svetlo smeđa odaje iskrenost, a tamno smeđa prijateljstvo. Smeđa boja, kao i druge zemljane boje, deluje toplo, prijatno i prirodno. Smeđa je večna, trajna i najpostojanija, a boja među svim bojama. Bežsmeđa boja odgovara zemlji pa se tako često nalazi dole na podovima. Smeđa boja simbolizuje zemaljski, tvarni, stvorenjski, ljudski, imanentni (unutrašnji, bitan), „ovostrani“ svet vremena, prostora, omeđenosti. Pojavljuje se u nijansama od bež preko čokoladne do bronzano smeđe.

BRAON

Braon simbolizuje ozbiljnost, toplina, podrška, oslonac, težina i nedostatak humora, manjak sofisticiranosti. Predstavlja još i ljubaznost, postojanost, pouzdanost, jednostavnost i zdravlje. Još može da pokazuje smirenost, strpljenje i izdržljivost.

Braon je prirodna neutralna boja. Nalazi se u zemlji, drveću, kamenju. Ona je topla, ima sposobnost da stimuliše apetit. Asocira na nešto jestivo (čokolada, pre svega)

Braon boja potencira muške kvalitete i ostavlja utisak čvrstine i stabilnosti, kao i crna, ali je mnogi smatraju prijatnijom, jer daje topliji ton. Mnogo je više „kežual“, ugodnija nego crna.

U umetnosti i dizajnu se koristi u umerenim količinama.

Braon kao da kaže: Uspeću, sigurno!

Ako ste pod stresom, obucite nešto u braon boji i biće vam lakše. Potenciraće elegantnu mušku poslovnu i otmenost: braon cipele, tašna i kajiš. Koristimo je da bi naznačili i preneli osećaj topline, poštenja i korisnosti. Vezuje se za poznu jesen.

Ako je vaša omiljena boja braon, vi ste praktični, uporno sledite svoje ciljeve i umete da uživati. Teškoće ne mogu da vas izbace iz takta; uvek nalazite rešenje koje svima odgovara.

BRAON POJAS simbolizuje zemlju kao stalnost i sigurnost čije kvalitete poseduje nosilac ovog pojasa dok vlada tehnikom, plodnim duhom i nepokolebljivim mislima. Označava proces sazrevanja i berbe. „Braon“ učenik je napredan i njegove tehnike dobijaju smisao, a on počinje da razume plodove svog napornog rada.

SIVA

Vrlo neutralna i neemocionalna boja, siva je mešavina crne i bele boje. Simbolizuje uskrnuće. Puno sivog u snovima ukazuje na izranjanje sadržaja potisnutih duboko u nesvesno (sivkaste magle). Siva boja se vezuje za kreativnost i inspiraciju.

Već smo rekli da siva nije boja jer je sačinjena od dve „neboje“, pa je nazivamo hromatskom. Međutim, možemo je učiniti i hromatskom. Kako? Jednostavno, dodavanjem neke druge boje, tako da je možemo, na primer, nazvati zelenkastosivom, ili plavkastosivom. Ljudi koji nemaju naročiti dar za raspoznavanje boja, ali pre svega potrebu da razlikuju ovakve nijanse, nikada ovo neće komentarisati. Hromatska siva će buditi i nejasnoće, nikada nećemo moći da se dogovorimo da li i u kojoj meri ova siva „vuče“ na ovu ili na onu boju....

Sivi su tuga, seta i čama. Ali to je i boja inicijacije (uvođenje, učlanjenje u npr. neku organizaciju). Nakon crne noći duše (akutne patnje), sivo najavljuje energije i sposobnosti prosvetljenja, intuicije i stvaralačke mašte (uskrnuće). Tajnovita osoba (vuk samotnjak) je siva. Siva boja simbolizuje neutralnost, ali i hladnoću, kao svojevrzni emocionalni hendikep, pa ovu boju preferiraju zatvorene osobe koje se svesno ograđuju od spoljašnjih uticaja. To su izrazito oprezni i racionalni ljudi koji se najbolje osjećaju kad su neprimetni i u senci, jer tada stvari najlakše drže „pod kontrolom“. Dakle, za ovu neutralnu, neemocionalnu, boju opredeljuju se osobe koje se svesno ograđuju (izoluju) od

uticaja svoje okoline. Oni žele sačuvati unutrašnji mir, ravnotežu duha i stabilnost ili teže nekom višem duhovnom idealu. Povremeno su podložni verskim ili religijskim pogledima na svijet oko sebe. U psihološkom opisu, „ljudi u sivom” su vrlo razboriti, oprezni, često zatvoreni i više vole ostati zaklonjeni, u senci, odakle situaciju mogu da drže pod kontrolom.

Simbilizuje rafiniranost, mudrost, postojanost, zrelost, kompromis, ali i monotoniju. Može da pokazuje prosečnost i siromaštvo.

Siva boja ne izlazi iz mode jer odiše prefinjenošću i elegancijom, pa se smatra da je bezvremena i čvrsta. Koristi se kao čest izbor boje muškog odela. Žene gotovo nikada ne mogu pogrešiti sa dominantno sivom kombinacijom koja budi eleganciju, pre svega u jesenjim i zimskim mesecima. Siva pristaje svetlijem tenu. Dominira i u industriji, jer je pogodna za uređenje poslovnih prostora. Siva je boja neutralnosti i glamura. U kombinaciji sa zlatnom i belom promovise osećaj kontrole i moći, a u kombinaciji sa naradžastom ostavlja utisak ekskluzivnosti.

Popularna je kao boja eksterijera stambenih zgrada sa geometrijskim detaljima u jarkim bojama, pre svega tamnocrvenoj, jer ih istovremeno ističe, ali ublažava njihovu jačinu i neutrališe ih. U enterijeru, siva je nepoželjna. Izuzetno, možemo je na manjim površinama koristiti, ali isključivo svetlosivu.

Ovo je jedna od retkih boja koja ima asocijativnu, ali nema emotivnu vrednost. Bez obrira na njenu popularnost i sjevremenost, malo ljudi će reći da im je ova boja omiljena zbog činjenice da a priori asocira na depresiju: „sve mi je sivo”. Kulturološko značenje sive boje je slično crnoj: koristi se kao boja žalosti i boja formalnosti. Uz plava, siva odela su izraz zaposlenih u velikim firmama. Tamna, ugaljsiva boja nosi sa sobom nešto od misterije crne boje, ali napušta potencijalnu negativnost crne. Svetlosiva boja je slična belojoj, te je često vrlo prigodno zamenjuje. Svetlo siva u kombinaciji sa pastelnim nijansama roze, plave, lavande i zelene ima ženski kvalitet. Za više muški osećaj, potrebno je potamniti ove boje. Siva sa jakom pink može izgledati pomalo retro. Dodavanjem sive boje paletama crvene i zlatnožute boje, ova paleta toplih boja se “rashlađuje”.

ZLATNA

Negde na margini svih boja nalaze se zlatna i srebrna boja, koje teško da možemo kvalifikovati kao boju. Ova nijansa nesumnjivo vuče svoje značenje od samog materijala po kome nosi ime i vežite žudnje i želje za bogatstvom. Sreća je da njeno značenje nije povezano sa ratovima, tragedijom i nedaćama koje su pratile sticanje velike količine zlata. Simbolizuje veliku sreću, intuiciju, razumevanje, predviđanje, finansijske dobitke. Koristi se za lečenje, sreću, autoritet, ugled, čast, i ličnu moć. Koristite zlatnu za pouzdanje, slavu, uspeh u kockanju, zadovoljstvo, osiguranje popularnosti (harizme), poboljšanje zdravlja i vitalnosti, zaštitu, uspeh, i moć.

Zlatna je jedna od najmoćnijih boja. Zlatna je boja Sunca, i od elementa vatre je. U alhemiji, zlatna predstavlja savršenstvo duše. Obe boje, zlatna i belo-zlatna se mogu videti svuda po Drevno Egipatskim hijeroglifima, u hramovima i piramidama. Zlatna je boja bogatstava i moći.

Vekovima se smatralo da je zlatna najdragocjenija boja među bojama, jer je zlato najdragocjeniji materijal među svim materijalima, Boja božanske ljubavi. Na drevnim Egipatskim slikama u hramovima i piramidama naći ćemo zlatnu i belo-zlatnu kao simbol moći, sunca i savršenstva duše. Još je i boja bezuslovne ljubavi, harmonije i povezanosti sa celinom. Iz sveta toga izvire i njeno poistovećivanje sa krunom kao simbolom kraljevske vlasti koja je data odozgo, znanja, moći kao i vlastite (unutrašnje) moći. U svim religijama, sakralni predmeti su sačinjeni od zlata.

Boja zlata i danas označava prestiž, mudrost, bogatstvo, visok kvalitet.

SREBRNA

Razvija duhovne sposobnosti, neutrališe situacije, odbija destruktivne sile, radi sa ženskim božanskim moćima. Simbolizuje imaginaciju, pamćenje, duhovnu svesnost, snove, duhovnost, meditaciju, hipnozu. Mesec vlada srebrnom. Srebrna vlada trećim okom.

Srebro (argentum) dolazi od sanskrske reči i znači belo i sjajno, zbog svog sjaja i čistoće pridružuje se kraljevskim bojama. U sakralnom smislu to je boja božanske mudrosti. Simbolizuje ohrabrenje, negiranje negativnosti, čistoću, pročišćenje.

U kombinaciji sa zlatnom ili belom bojom, potencira osećaj moći i kontrole.

CRNA

Krenimo od pozitivnih značenja crne boje kojih ima zaista mnogo. Crna je boja autoriteta i moći, boja tajansvenosti, ozbiljnost, dramatičnosti, odanosti, nezavisnosti, kontrole i snažne individualnosti. Ako nosite ovu boju izgledaćete otmeno i elegantno, sofisticirano, zavodljivo, misteriozno sigurno, stabilno, opasno (ljudi u crnom).

Ako je vaša omiljena boja crna:

Stalo vam je da okolina obraća pažnju na vas, a ne na vašu garderobu. Kada treba da donesete odluku, ne rukovodite se osećanjima, već isključivo argumentima. Ljudi koji vole crnu imaju naglašenu potrebu za nezavisnošću, suprotstavljaju se uticaju sa strane i ne priznaju autoritete.

Crna je boja pratvari (pramaterije). U svim religijama crno (haos) prethodi stvaranju. Kao što je belo ishodište svih boja, tako je crna, na kraju hromatske lestvice, sinteza svih boja, jer ona ih upija, a ne odbija kako se često misli. Crna priziva vrline mudrosti i pažljivosti. Sjajna, blještava crna predstavlja otmenost i formalnost, a zagasita, mat crna predstavlja pokoru (iskreno kajanje), žalost i smrt, predstavlja podzemni svet, pakao, tamu, grob. No ove odrednice važe samo za zapadne civilizacije, u drugim su kulturama povezivanja često drugačija, tako u mnogim azijskim zemljama bela boja je ta koja simbolizuje tugu i žaljenje.

Crna je bila jedna od prvih boja u umetnosti. Praistorijski umetnici koristili su crni ugalj i minerale gvožđa kako bi stvorili crni pigment za boju na zidovima pećina. Radi se o tajanstvenoj boji straha od nepoznatog. Ima negativnu konotaciju (crna lista, crni humor, crno nam se piše, crni sinko, da vidimo čija majka crnu vunu prede...).

U modnoj industriji crna se smatra prestižnom bojom (crna kravata, crni Mercedes...).

Crna daje osećaj za perspektivu i dubinu. Crno odelo ili haljina mogu učiniti da izgledate mršavije (?). Prilikom projektovanja za potrebe galerije umetnosti ili fotografije možete koristiti crnu ili sivu pozadinu da biste istakli druge boje. Crna izgleda lepo u kombinaciji sa svetlijim bojama. Sa crvenom ili narandžastom predstavlja moćnu kombinaciju.

Crna apsorbuje, prikriva i kreira konfuziju i kaos, naslućuje znanje skrivenih stvari. Koristite crnu za samokontrolu, izdržljivost i strpljenje. Crna je takođe dobra boja da koristite pri unošenju nesklada i konfuzije između neprijatelja. Može se takođe koristiti za zaštitu, vezivanje negativnih sila, razbijanje prepreka i blokada, preusmeravanje i razbijanje negativnih formi misli. U alhemiji, crna predstavlja korak meditacije, praznine i transformacije.

U enterijeru postoji pravilo: ne sme se peterati sa njenom primenom. Može se dodati neki crni detalj u vidu crnog rama ili vaze kako bi se istakla neka druga, svetlija boja.

Crna boja je u kuhinjama veoma retka: crne školjke, crne borovnice, crni mak, crni pirinač, crne masline, crni luk (zašto crni, kada on može da bude beo ili crven?). Sve u svemu, crna hrana baš i ne ostavlja neki utisak.

U heraldici je simbol žalosti.

Crna boja ruža je zapravo izrazito tamna crvena boja. Najtamnija boja simbolizuje smrt i opraštanje s nekim, poslednji pozdrav. Ali, crna ruža može poslati i pozitivnu poruku ponovnog rođenja i novih početaka.

CRNI POJAS simbolizuje tamu izvan Sunca. On (majstor karatea) traži novo, dublje znanje o umetnosti. Dok uči druge, počinje da stvara nova semena i pomaže drugima da rastu. U svoje učenike mora da utka umetnost, i sposobnost da cvetaju u čudesnom procesu samorazvijanja, znanja i prosvetljenja, koji se iznova i iznova dešava. Ne označava prikupljanje svih znanja i pobedu, već mrak. Put borca se ovde ne završava – on tek počinje!

IZVOR: Internet